

ตั้งนะโม ๓ จบ

พุทธัง อัมมัง สังฆัง นมัสสามิ ขอนอบน้อมแด่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ผู้ไกลจากกิเลส ตรัสรู้ชอบได้โดยพระองค์เอง

ณ โอกาสบัดนี้จะได้แสดงพระวินัยสิกขาขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ขอให้ทุกท่านทุกคนจงตั้งใจฟังด้วยความเคารพทุกท่านทุกคน

กราบนมัสการพ่อแม่ครูบาอาจารย์ กราบนมัสการครูบาอาจารย์ และเพื่อนสหธรรมิกทุกท่าน

วันนี้จะได้บรรยายเรื่องวัตร ๑๔ เพื่อพระจะได้เข้าใจเอามาใช้ เอามาปฏิบัติตามพระวินัย ในการประพฤติพรหมจรรย์เป็นแนวทางพอสังเขป

คืนก่อนได้บรรยายไปแล้ว ๕ ข้อ วันนี้จะได้บรรยายต่อจากคืนก่อน

๖. ปิณฑจาริกวัตร วัตรของภิกษุผู้เที่ยวบิณฑบาต พระเถระต้องออกบิณฑบาตทุก ๆ วัน ยกเว้นพระผู้ป่วย พระอาพาธ พระผู้เฒ่าอายุแก่มากเกินออกบิณฑบาตไม่ได้ไม่ไหว การออกบิณฑบาตนี้เป็นประเพณีของพระพุทธเจ้า ประเพณีของพระอริยเจ้า ทุกยุคทุกสมัย เรียกว่าประเพณีของพระอริยเจ้า เมื่อครั้งพระพุทธเจ้าเสด็จไปโปรดพระบิดามารดา พระเจ้าสุทโธทนะ พระบิดาเสียพระทัยมากกว่าพระราชโอรสคือเจ้าชายสิทธัตถะทรงเสด็จดำเนินออกทรงผนวชเป็นพระ บัดนี้ได้กลายเป็นคนขอทานไปเสียแล้วขออาหารจากชาวบ้านเพื่อเสวย

พระพุทธเจ้าได้ตรัสกับพระบิดาว่า นี่ไม่ใช่ขอทานนะ นี่เป็นอริยประเพณี ประเพณีของพระพุทธเจ้าทุก ๆ องค์ได้มาตรัสรู้เป็นพระพุทธเจ้า เป็นประเพณีของอริยเจ้า ที่ได้ปฏิบัติได้บำเพ็ญกันติดต่อกันมาทุก ๆ พระพุทธเจ้าที่ได้มาตรัสรู้เป็นพระพุทธเจ้า

การบิณฑบาตคือการไปโปรดให้ประชาชนเค้าได้ทำบุญตักบาตร ผู้ที่ได้ยินชื่อว่า พระพุทธเจ้านั้นได้บุญได้กุศลมาก ถ้าทำบุญตักบาตรก็ยังมีผลใหญ่มีอานิสงส์ใหญ่ ทำบุญกับ พระพุทธเจ้า ผู้ที่ทำบุญกับพระอริยเจ้า พระอรหันต์ก็ได้บุญรองลงจากพระพุทธเจ้า ผู้ที่ได้ทำบุญตักบาตรกับพระผู้ปฏิบัติดีปฏิบัติชอบก็มีบุญมีกุศลตามการปฏิบัติของพระภิกษุ รูปนั้น ๆ การบิณฑบาตนี้เป็นกิจวัตร ข้อวัตรของผู้ที่มาบวชในพระพุทธศาสนา เพราะผู้ที่บวช มาแล้วคือผู้ที่เสียสละ ไม่รับเงินรับทองรับธนบัตรเป็นของตัวเอง หรือไม่ให้ผู้อื่นรับไว้ เพื่อตนเอง ต้องออกบิณฑบาตทุก ๆ วันเพื่อยังชีพ ด้วยลำแข้ง ด้วยปีกแข้ง เพื่อโปรดสัตว์ โปรดประชาชนให้ได้ทำบุญตักบาตร ต้องอำนวยความสะดวกให้ประชาชน เดินไปถนนสาย หน้าบ้าน เพื่อไม่ให้ประชาชนต้องมาที่วัด จะมาวัดก็มาวันสำคัญนะ เช่นวันพระ วันอุโบสถ เพื่อให้ประชาชนมาร่วมรวมกันฟังธรรม ถือศีลอุโบสถ

ทุกวันนี้ละ วันพระกับวันเสาร์อาทิตย์ไม่ตรงกันนะ สำนักปฏิบัติธรรมต่าง ๆ นะ ประชาชนเค้าก็พากันมาถือศีลวันเสาร์วันอาทิตย์ พระรูปไหนนั้นออกบิณฑบาตทุก ๆ วัน เป็นสิ่งที่ดีมาก ประเสริฐมาก หลวงตามหาบัว ญาณสัมปันโน วัดป่าบ้านตาดนะ พระพร้อมด้วยประชาชนอาราธนาไม่ให้ท่านออกบิณฑบาต กลัวท่านจะชวนเซหกล้ม เพราะท่านเป็นพระผู้ที่เสียสละ ช่วยเหลือประเทศไทย นำประชาชนให้ถวายเงินเพื่อเอาเข้า คลังหลวง พาประชาชนถวายทองคำเพื่อเอาเข้าคลังหลวง ถ้าปล่อยให้บิณฑบาตถ้าท่านไป หกล้ม มันไม่คุ้มค่าจะเกิดความเสียหายมากนะ พระพร้อมด้วยประชาชนจึงใช้วิธีพิเศษ ให้พระรูปใดรูปหนึ่งเอาบาตรของ หลวงตามหาบัวนี้เดินนำหน้า ว่าเป็นบาตรของ หลวงตา มหาบัวนะ หลวงพ่อกัณหา สุขกาโม สมัยก่อนบิณฑบาตทุกวันนะ ท่านอาพาธ ผ่าตัดถุงน้ำดี แล้วผ่าตัดริดสีดวง อาพาธอยู่หลายเดือน ไม่สามารถที่จะเดินบิณฑบาตได้ พระและประชาชน ก็นิมนต์ไม่ให้ท่านออกบิณฑบาต จะให้เดินบิณฑบาตก็เมื่อเทศกาลที่สำคัญ เช่น วันมาฆบูชา วิสาขบูชา อาสาฬหบูชา เป็นต้น

การบิณฑบาตนั้นนะ หลวงปู่ชา แห่งวัดหนองป่าพง ท่านสอนพระเถรไว้ดีมาก พระเถรทุกรูปต้องเอื้อเพื่อในการบิณฑบาต ต้องเคารพในการบิณฑบาต ถือว่าเป็นประเพณี ของพระพุทธเจ้า ของพระอรหันต์ พระเถรทุกรูปต้องกระตือรือร้น

เวลาเข้านะเลิกจากทำวัตรเช้า กวาดศาลา ปิดกวาดโรงฉัน ปูอาสนะ ตั้งน้ำใช้น้ำฉัน เป็นระเบียบเรียบร้อยสวยงามมาก ทุกคนต้องพากันทำหมดนะ ถ้าใครไม่ทำก็ถือว่าผู้นั้น ไม่เอื้อเพื่อในพระธรรมวินัย ผิดพระธรรม ผิดพระวินัย

ตอนเข้าก่อนบิณฑบาต ท่านให้สามเณรหรือตาผ้าขาวถือศีลนะ หรือผู้ที่จะมาเตรียม บวชประเคนบาตร บาตรไม่มีอะไรนะ บาตรเปล่า ๆ ก็ต้องประเคนเพื่อกันฝุ่นกันละอองที่มัน อยู่ในบาตร แต่ในสมัยต่อมา บางทีใช้ให้สามเณรหรือตาผ้าขาวประเคนมันก็ขัดข้อง ก็เลยใช้วิธีให้พระเอน้ำล้างบาตร กรอกบาตร แล้วก็เทน้ำออก ทำความสะอาดเพื่อไม่ให้ บาตรนั้นมีฝุ่นมีอมิส

เวลาออกบิณฑบาตนั้นต้องช้อนผ้าสังฆาฏิ นี่เป็นประเพณีโบราณที่ทํากันติดต่อกันมาจาก บรรพบุรุษ ต้องช้อนผ้าสังฆาฏิทุกครั้งในการออกบิณฑบาต มันจะร้อนมันจะหนาวก็ต้อง ช้อนผ้าสังฆาฏิ การช้อนผ้าสังฆาฏินี้ทำให้ห่มผ้าครองผ้าที่นั่นลำบาก แต่พระทุกรูปก็ต้อง ช้อนผ้าสังฆาฏิกันนะ ถ้าเราไม่ช้อนผ้าสังฆาฏิเราก็ต้องอาบัติ ถ้าเราไม่เอื้อเพื่อ เราไม่อดทน เราก็ยอมทิ้งพระวินัย เพราะเราเห็นตัวอย่างแบบอย่างจากพระวัดบ้านนะ เขาไม่ช้อนสังฆาฏิ เพราะเขาบวชมา เค้าไม่ได้เอาพระนิพพาน เค้าไม่สนใจเรื่องพระวินัย เค้าไม่เอื้อเพื่อ ในพระวินัย เราต้องเอาหลวงปู่มันเป็นหลัก เป็นตัวอย่าง สาเหตุที่จะไม่ช้อนผ้าสังฆาฏิไป บิณฑบาตได้คือ หนึ่ง ผนตกนะ เพราะเราผ้ามีเพียงสามผืน สบง จีวร สังฆาฏิ ถ้าห่มไปถ้ามัน เปียกแล้วไม่มีผ้าผลัดเปลี่ยน ทุกรูปทุกท่านต้องช้อนสังฆาฏิในการบิณฑบาต เราจะได้เอาพระ วินัยมาใช้ทุกข้อ ทุกสิกขาบท เตียวกุลบุตรลูกหลานผู้ที่บวชมาภายหลังเขาจะไม่ได้มาเห็น เป็นตัวอย่างแบบอย่าง เราจะได้สืบทอดต่อยอดให้กับพระพุทธศาสนา ถ้าเราไม่ช้อนผ้า สังฆาฏินี้ คือเรากำลังทำลายพระพุทธศาสนาที่พระพุทธเจ้าตรัสไว้ดีแล้วสอนไว้ดีแล้วนะ

เดี๋ยวนี้เราเริ่มเห็นพระห่อผ้าสังฆาฏิไปห่อผ้าสังฆาฏิมาแต่ไม่ได้เอามาใช้อย่างพระพุทธเจ้าสอน ผ้าสังฆาฏิพระพุทธเจ้าท่านให้เราเอามาใช้ทุกวัน คือให้ห่มผ้าจีวรซ้อนผ้าสังฆาฏิ ไม่ใช่เราห่อไปห่อมาเหมือนเค้ามีหมวกกันน็อคเอาไว้กันตำรวจนะ เวลามองเห็นตำรวจถึงรีบใส่ ทำอย่างนั้นมันไม่ถูกต้อง ผ้าสังฆาฏิเรามันจะเก่าหรือมันจะขาดเร็วเราก็ต้องทำตามพระธรรมพระวินัย หลวงปู่ชาแห่งวัดหนองป่าพงท่านไม่อนุญาตให้พระห่อผ้าสังฆาฏิไปห่อผ้าสังฆาฏิมา เวลากลับจากศาลาหรือกลับจากโรงฉัน ท่านให้เอาผ้าสังฆาฏิพาดบ่าคือเอาผ้าสังฆาฏิมาพับครึ่งหนึ่งแล้วก็หักเพื่อเดินกลับกุฏิ พระวินัยเป็นสิ่งที่ละเอียด ท่านไม่ให้เราทำตามใจ ทำตามอารมณ์

เวลาออกบิณฑบาตต้องไปถึงหมู่บ้านอย่าสายนัก อย่าเช้านัก ถ้าเช้านักโยมเขาก็เตรียมอาหารไม่ทัน ถ้าสายนักโยมเขาก็คอย เพราะเขาจะพากันออกไปทำงาน พระเณรต้องไปคอยกันอยู่ทางที่จะเข้าหมู่บ้าน ต้องคอยผู้ที่เป็นประธานบิณฑบาต ถ้าประธานมาถึงแล้วก็ออกบิณฑบาตได้

พระที่บวชใหม่หรือพระผู้ที่มีพรรษาน้อยหรือผู้ที่มารักษาศีลแปด เราอย่าเดินเฉย ๆ ถ้าไม่รู้จักรับบาตรนะเราจะไม่ได้มีโอกาสได้ฝึกได้หัดได้ปฏิบัติ เราจะเป็นพระเป็นเณรเป็นผู้ปฏิบัติที่ไม่ได้เกณฑ์มาตรฐาน เรียกว่าพระเณรโยมตกเกรดต้องรับบาตรครุบาอาจารย์หรือพระที่บวชนานกว่าเราถึงเวลาที่จะเข้ารับบิณฑบาตค้อยเอาบาตรถวายท่าน เวลาบิณฑบาตเสร็จออกจากหมู่บ้าน พระผู้น้อยต้องรีบรับเอาบาตรพระผู้ใหญ่แล้วเดินนำหน้าให้กลับถึงวัดก่อน เพื่อเราจะได้ล้างเท้า เช็ดเท้าพระผู้ใหญ่ และพระผู้มีพรรษามากกว่าเรา ทำไม่ถึงต้องทำอย่างนั้นนะ นี่คือการฝึกกตัญญูกตเวทิต่อพระผู้หลักผู้ใหญ่พระที่มาบวชในพรรษา เวลาลาสิกขาบทกลับไปบ้านจะได้ฝึกกตัญญูกตเวทิต่อคุณพ่อคุณแม่อยู่ที่บ้านเราไม่เคยทำอย่างนี้ปฏิบัติอย่างนี้ เมื่อเรามาบวชเราต้องฝึกในเรื่องกตัญญูกตเวทิต่อพระผู้หลักผู้ใหญ่ เพราะสัตว์ทั้งหลายทั้งปวงนั้นเค้าไม่รู้จักรักกตัญญูกตเวทิต่อใคร จะประเสริฐสูงสุดก็คือมนุษย์เรานี่เอง

การออกบิณฑบาตอย่าให้เดินเร็วนัก และก็อย่าให้ช้าเกิน ต้องเดินสำรวม ทอดสายตา ไปประมาณสองเมตร ไม่เหลียวซ้ายแลขวาเหมือนชาวบ้าน ให้เจริญสติ เจริญสัมปชัญญะ สติคือความระลึกได้ สัมปชัญญะคือตัวปัญญา เราต้องมีทั้งสติทั้งปัญญาไปพร้อม ๆ กัน

การไปบิณฑบาตนั้นเราอาจจะเอาสติอยู่ที่เท้าก็ได้ ก้าวเท้าซ้ายเรารู้ ก้าวเท้าขวา เรารู้ ยกเท้าขึ้นเรารู้ เหยียบลงพื้นเรารู้ หรือเราจะเจริญอานาปานสติก็ได้ หายใจเข้า ก็ให้เราสบายในการหายใจเข้าหายใจออกก็ให้เราสบายในการหายใจออก อย่าไปมองหน้าโยม ที่เค้าใส่บาตร ถ้าไม่มีกิจธุระจำเป็นก็ไม่พูด ต้องสำรวมกาย วาจา ใจให้อยู่กับความสงบ อย่าไปส่งใจไปที่อื่นนะ เดียวใจล่องลอยไปที่อื่นเดี๋ยวเราจะไปเดินชนพระที่เดินอยู่ข้างหน้า หรือเหยียบส้นพระที่เดินนำหน้า

กลับมาถึงวัดนะรับบาตรครูบาอาจารย์ ล้างเท้า เช็ดเท้า ประเคนบาตร ถ้ายังไม่ถึงเวลา ฉันจะนั่งสมาธิหรืออ่านหนังสืออยู่ในอาสนะก็ได้ ถ้ากลับไปทีกุฏินะเราต้องดูเวลาตลอด พระเณรทุกรูป ควรเข้าก่อนเวลาสักห้าหรือสิบนาที ไม่สมควรอย่างยิ่งที่มาหลังเวลา ต้องเคารพ ต้องเอื้อเฟื้อในเวลา ถ้าไม่เคารพไม่เอื้อเฟื้อในเวลาเค้าเรียกว่าพระเณรไม่ดี พระเณรเอาแต่ใจตัวเอง ไม่เคารพในธรรมะวินัย ไม่เคารพในระเบียบในเวลา เป็นพระเณรที่ใช้ไม่ได้ ถ้าเราทำอย่างนี้ปฏิบัติอย่างนี้แหละ หลวงตามหาบัวก็ยอมรับเราไม่ได้ หลวงปู่ชาก็ยอมรับเราไม่ได้ หลวงปู่มั่น ภูติหุตโตก็ยอมรับเราไม่ได้ เพราะเราเป็นพระที่ไม่มีระเบียบ ไม่มีวินัย ให้พระเณรทุกรูปพากันจำไว้ดี ๆ นะ เราจะไปเอาตัวอย่างที่พระเณรที่ไม่ได้มาตรฐาน ให้เอาตัวอย่างอย่างหลวงปู่ชา หลวงตามหาบัว หรือหลวงปู่มั่นอย่างนี้เป็นต้น ที่เคยทำมาแล้วก็แล้วไป ถ้าเรารู้ระเบียบรู้วินัย รู้เวลา ถ้าเราไม่ทำตาม เราก็เป็นพระหัวดี หน้าด้าน หน้าทน ไม่ละอายต่อบาป เกรงกลัวต่อบาป นี่คือผิดศีลด้วยไม่ละอายต่อบาป เกรงกลัวต่อบาป ประเทศที่เค้าเจริญเค้าเคารพในระเบียบในวินัย วัดที่เขาปฏิบัติเพื่อมุ่งมรรคผลเพื่อพระนิพพานเค้าเคารพในระเบียบในวินัยในเวลา ทุกท่านทุกคนให้จำไว้

ทุกท่านทุกคนมันอยากทำตามใจทั้งนั้นนะ แต่ว่าทำอย่างนั้นไม่ได้ มันไม่ถูกต้อง มันไม่สมควร ในธรรมนะ

พระรูปไหนไม่ประพฤติปฏิบัติ ไม่เอื้อเพื่อในธรรมวินัย ในวัตรบิณฑบาต พระรูปนั้น ได้ทำผิดศีล ต้องอาบัติ

๗. อารัญญิกวัตร วัตรสำหรับพระผู้อยู่ป่า หมายถึงพระเณรวัดป่า วัดนี้มีอยู่ สองประเภท ได้แก่ "วัดบ้าน วัดป่า..."

วัดป่านั้นจะอยู่ห่างไกลจากหมู่บ้านอย่างน้อยประมาณสองกิโลเมตรถึงเรียกว่าวัดป่า...

พระเณรที่อยู่วัดป่าส่วนใหญ่เป็นพระสายปฏิบัติ ถือพระวินัยเคร่งครัด ฉันทอาหาร วันหนึ่งเพียงหนเดียว ครองผ้าสีเหลืองหม่น สีย้อมด้วยผ้าแก่นขนุนเป็นสีดั้งเดิมแท้ที่ พระพุทธเจ้าทรงประทานอนุญาต ไม่รับเงินรับทองเป็นของส่วนตัวหรือ ไม่ให้ผู้อื่นเก็บไว้ เพื่อตน

แบบอย่างตัวอย่างก็ได้แก่หลวงปู่มั่น ภูติทัตโต หลวงปู่ชา สุภทฺโท หลวงตามหาบัว ญาณสมปนฺโน นั่นคือตัวอย่างแบบอย่าง ท่านเป็นพระจริง ๆ เป็นพระบริสุทธิ์จริง ๆ เน้นพระ ธรรมพระวินัย

หลวงปู่ชาสมัยนั้น หนังสือพิมพ์ก็มีแล้ว วิทยุก็มีแล้ว แต่สมัยนั้นยังไม่มีโทรทัศน์ หลวงปู่ชาไม่อนุญาตให้พระอ่านหนังสือพิมพ์ ฟังวิทยุ หลวงตามหาบัวก็เหมือนกัน ผู้ที่ฟังวิทยุ ดูโทรทัศน์ มีมือถือ หลวงตามหาบัว ญาณสมปนฺโน ท่านว่าพวกนี้มันเป็นพวกของ พระเทวทัตนะ คือ ผู้ที่ทำลายพระศาสนา ไม่ประพฤติปฏิบัติตามธรรมวินัย ไม่ได้สืบทอด ต่อยอดพระพุทธศาสนา

พระเณรเรานะผู้ที่แอบมีโทรศัพท์มือถือ มีอินเตอเน็ต เฟซบุ๊กคือพวกของ พระเทวทัตนะ หลวงตามหาบัวท่านพูดอย่างนั้น หลวงพ่อทวย วัดป่าดานวิเวก ที่จังหวัด บึงกาฬก็พูดเหมือนกันนะ ว่าพวกที่มีมือถือ มีคอมพิวเตอร์ มีสิ่งเหล่านี้ก็เรียกว่า

พวกนี้คือพวกพระเทวทัต คือผู้ที่ทำลายพระศาสนา ทุกท่านทุกคนอย่าลืมตัวนี้นะเรายังเป็น สามัญชนอยู่ ยังไม่ได้เป็นพระอริยเจ้า ถ้าเราได้ยินพ่อแม่ ครูบาอาจารย์พูดอย่างนี้ เราก็ก็นึกทำก็เชื่อว่าเป็นพระหัวดี๊อ เนรหัวดี๊อ หน้าด้าน หน้าทน หน้ามีน ไม่ละอายต่อบาป เกรงกลัวต่อบาป ตั้งอยู่ในความเพลิดเพลีน ตั้งอยู่ในความประมาท

พระวัดป่าเราก็ต้องพากันดูแลช่วยเหลือรักษาป่า เพราะป่าไม้ของประเทศไทยส่วนใหญ่ ที่มันเหลือ ๆ อยู่เพราะว่าพระวัดป่าช่วยกันดูแลรักษาไว้ ประชาชนส่วนใหญ่เค้าบุกกรุกป่า เพื่อทำมาหากิน เค้าพยายามเอาพระไปเป็นโล่กำบังถวายที่ให้สร้างวัดนะ ที่ที่เค้าถวาย ให้สร้างวัดนั้นนะมันเป็นป่าสงวนแห่งชาติ หรืออุทยานแห่งชาติทำให้กรมป่าไม้ลำบากใจ เมื่อมันมีวัด มีบ้าน มีโรงเรียนมันก็ไล่ให้ออกจากสถานที่ป่านั้นได้ยาก

พระที่อยู่ป่าต้องรักษาพระวินัย รักษากฎหมายบ้านเมือง อย่าได้พากันไปตัดเอาไม้ ที่เห็นว่ามันตายแล้วมาทำกุฏิ มาทำศาลา มันผิดกฎหมายบ้านเมือง แม้แต่กรมป่าไม้เอง เขาก็ตัดไม่ได้ ต้องทำเรื่องขออนุญาตตัดต้นไม้ที่มันตายแล้ว ต้องใช้เวลาเป็นปี ๆ กว่าจะอนุญาตให้ตัดได้ นาน ๆ ทีเราจะได้ข่าวเค้าจับพระที่ให้โยมเลื่อยไม้ ที่ต้นไม้มันตายแล้ว เอามาทำศาลา เอามาทำกุฏิ

พระวัดป่านี้อะแข็งแรงกว่าพระวัดบ้านนะ ทำไม่ถึงแข็งแรง เพราะว่าบิณฑบาตไกล กลางวันกลางคืนก็เดินจงกรม กวาดวัด ทำความสะอาดวัด ตักน้ำ หาบน้ำใส่ตุ่ม ทำอะไรก็ รวดเร็วว่องไว ร่างกายจะแข็งแรงดี ส่วนใหญ่จะไม่ค่อยมีใครอ้วนมากเกินนะ ถ้าใครอ้วน ครูบาอาจารย์ตีเตียน เอาแต่กินแต่นอนพักผ่อนนะ ไม่ทำความเพียร ปล่อยให้อ้วนเหมือนหมู

เวลาเราอยู่ในป่าต้องระวังงูมาลาเรียกัด ป่าในประเทศไทยของเรายังมีเชื้อมาลาเรีย ตอนค่ำ ๆ งูมาลาเรียจะออกหากิน เราต้องระมัดระวังไม่ให้งูกันปล่องที่มีเชื้อมาลาเรียกัด เราไปในป่า อยู่ในป่าต้องระวังงู ระวังเห็บป่ามากัด เห็บป่าตัวเล็ก ๆ ที่มันอยู่ตามใบไม้ถ้าเรา ไปเดินผ่านมันจะเกาะเรา กัดเรา เป็นอันตรายมาก ๆ ถึงกับเป็นไข้ ถ้าเป็นไข้เห็บกัดนี้

หลายเดือนกว่าจะหาย ระวังงูพิษต่าง ๆ งูเห่า งูหลาม งูจงอาง อยู่ในป่านี้มันมีงูมาก
เราอยู่ป่าอยู่วัดป่าเราต้องระวัง

ระวังหลงป่านะ... ถ้าเราเข้าไปในป่า เพราะป่าถ้าเราได้เข้าไปแล้วมันเหมือนกันหมด
จะทำให้เกิดเรื่องเกิดปัญหาได้

การบรรยายเรื่องอรัญญิกวัตรได้บรรยายให้เกี่ยวข้องกับส่วนที่พระเราจะฟังได้ประพฤติ
ปฏิบัติพอสังเขป เราฟังไว้เพื่อสะสมสติปัญญา ส่วนใหญ่คงไม่มีพระรูปไหนพากันทำผิดนะ

การบรรยายวัตร ๑๔ ถึงข้อที่ ๗ ในคัมภีร์ก็เห็นว่าสมควรแก่เวลา ขอสมมติยุติไว้
เพียงเท่านี้คืนวันที่ ๓ พักไว้ ๑ คืน คืนวันที่ ๔ ค่อยฟังต่อ

โศภิตาภรณ์ (๑๐๖๖) ๑๐๖๖ (๑๐๖๖) อภิธรรม (๑๐๖๖)

เมตตาให้ไว้ ณ วันที่ ๒ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๖๑